

מדיניות בריאות ציבורית בניהול ממצאים גנטיים וקליניים חריגים בצאצאים שנולדו מתרומת זרע: מחקר רטרוספקטיבי חד-מרכזי

מחברים

רועי ביתן, איתי גת

בנק הזרע והיחידה
לאנדרולוגיה בית החולים
שמיר, צריפין, ישראל.

רקע

העלייה בשימוש בתרומת זרע מחייבת מערכות בריאות ובנקי זרע לנהל ביעילות דיווחים על ממצאים חריגים בצאצאים. דיווחים אלה מצריכים מדיניות בריאות ברורה לבירור גנטי וקליני, וכן ניהול סיכונים אפשריים לציבור הרחב, ובפרט למשפחות אחרות שקיבלו תרומת זרע מאותו תורם.

מטרה

לבחון את הדיווחים על ממצאים חריגים בצאצאים שנולדו מתרומת זרע בבנק זרע יחיד. להעריך את המדיניות הקיימת ואת דרך ניהול הדיווחים על ממצאים חריגים בצאצאים שנולדו מתרומת זרע בבנק זרע בודד.

שיטות מחקר

מחקר רטרוספקטיבי תצפיתי, הכולל דיווחים על ממצאים חריגים שהתקבלו בין 1 בינואר 2020 ועד 31 בדצמבר 2024. הממצאים החריגים (אשר זוהו טרום-לידתית, בלידה או במהלך הילדות) חולקו לשתי קבוצות: גנטיים וקליניים, בהתאם לאבחנה גנטית ודאית בצאצאים. בנוסף, בוצעה הערכה של מקרי הורשה גנטית מהתורם.

ממצאים

בסך הכול נבדקו 38 דיווחים, מתוכם 7 (18.4%) כללו תרומות מתורמים מקומיים ו-31 (81.6%) מתורמים זרים. אבחנה גנטית הושגה במקרה אחד (14.3%) מתוך תרומות של תורמים מקומיים, לעומת 11 מקרים (35.5%) מתוך תרומות של תורמים זרים. אישור להורשה מהתורם התקבל ב-4 מקרים מתוך קבוצת התורמים הזרים. ממצאים קליניים ללא אבחנה גנטית דווחו ב-6 מקרים (85.7%) מהתורמים המקומיים וב-20 מקרים (64.5%) מהתורמים הזרים.

מסקנות והמלצות

ממצאים חריגים גנטיים היוו כשליש מהדיווחים, כאשר הורשה מהתורם אושרה בכשליש מהמקרים שאובחנו גנטית. ממצאים קליניים, ללא אבחנה גנטית ברורה, היוו כשני שלישים מהדיווחים והציגו אתגר אבחנתי נוכח היעדר בדיקות גנטיות חד-משמעיות לשם שלילת קשר לתרומת הזרע. הממצאים מדגישים את חשיבותה של מדיניות בריאות ציבורית מוסדרת וברורה בניהול סיכונים גנטיים וקליניים בתרומת זרע.

